

**SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA**
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cum-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDO-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ARAK
Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 206. szám

Igazgató: **SZÉKELY BÉLA**

5684. Chesvan 24 * 1923 november 3 Szombat

Infláció felé

A tudományos közgazdaság előreláthatólag éveken át fog még vitatkozni afölött, hogy adott viszonyok között melyik pénzügyi politika helyesebb: az infláció, vagy a defláció. Annyi bizonyos, az infláció, vagyis a fedezet nélküli bankjegyzaporítás tipikus háborus produktum, az állami kényszergazdálkodás szükséges velejárója. A könnyelmű és felelőtlen bankjegyzaporítás a modern pénz természetrajzána törvényszerűségénél fogva előbb-utóbb a legjobb valutát is felmorzsolja. Az inflációs politika klasszikus uttorója az orosz szovjet volt, amelynek csakugyan sikerült a rubelt a legrovidebb idő alatt elértékteleníteni. Annak idején úgy szölkttak a hírek, hogy a szovjet tervszerűen cselekszi ezt, mert a pénz diszkreditálása szorosban beletartozik fináncpolitikájába. Ma azonban már mindenki tudja (Oroszország a legjobban), hogy nem volt benne semmi tervszerűség, hanem az egyensúlyát veszett államháztartás, a megnövekedett kiadások és a lecsökken bevételek diktálták ezt a kényszerrendszabályt, amely pillanatnyilag segített is a fenyegető helyzetben. Valamennyi legyőzött állam valutája keresztülment ezen a felmorzsolódási processzuson. A keserves tanulságok után most persze mindannyian és legelsősorban Oroszország, azon fáradoznak, hogy újra értékálló valutát vezessenek be, amelynek bázisát szolid és biztos értékek képezik.

Amilyen mértékben káros a felelőtlen és kapkodó bankjegyinfláció, ép annyira veszélyes a merev deflációs politika is. A közgazdasági élet fejlődése és az államháztartások növekvő szükségletei mulhatatlanul szükségessé teszik, hogy a piacon mindig elegendő mennyiségű pénz cirkuláljon. Mihelyt kevesebb pénz van, mint amennyit az egészséges gazdasági vérkeringés megkövetel, azonnal bekövetkezik a krízis. A megnövekedett Romániában, amelynek szükségletei és gazdasági igényei ugyszólván napról-napra fokozódnak, sokszoros mértékben áll ez az igazság. Itt egy konzervatív deflációs politika könnyen katasztrófális lehet. Nem arról van szó, hogy az állam felelőtlenül és fedezet nélkül nyomassa a bankjegyeket, ez a pénz leromlását vonná magaután, de igenis arról, hogy a pénzügyi kormányzat megfelelő okos rendszabályok segítségével biztos fedezetet tudjon teremteni újabb bankjegyek kibocsátásához. Hogy milyen módon teremti meg ezt a fedezetet, ezt mindig az adott körülmények szabják meg. Egyformán számbajöhet a kivitel fokozása, a progresszív adópolitika, vagy külföldi hitel.

A Bratianu-dinasztia kormányrajutása óta a következetes deflációs politikát követte. Ezzel igyekezett a lej nemzetközi vásárló képességét fentartani. Ez részben sikerült is neki, de csak nagyon kis részben. A lej, ha nem is morzsolódott fel, de állandóan olyan ingadozásnak volt kitéve, amely állandó bizonytalanságban tartotta a külföldet Románia közgazdasága felől. Még ennél is súlyosabb következményei voltak a deflációnak az ország belső gazdasági életében. Az utolsó hónapok alatt egyes termelési ágak kénytelenek voltak üzemüket a minimumra csökkenteni, egyrészt, mert az üzem fenntartásához nem állott elegendő hitel rendelkezésükre, másrészt, mert a nagy pénztelenség miatt a piac sem volt felvételképes. Nem maradt el a pénzhány termézetes velejárója sem, a bankok uzsorahadjárata és bekövetkezett az a figyelemreméltó szituáció, hogy ugyanakkor, amikor a lej a külföldi tőzsdéken emelkedő tendenciát mutatott, a belföldön koszt pénz címén havi három, négy sőt öt százalék kamatot is fizettek kölcsönök után. Ilyen horribilis kamatokát eddig csak a legrosszabb valutájú államokban és csak

baisse idején fizettek. A román deflációs politikának még egy tipikus kísérő tünete volt: az állam nem fizette belföldi tartozásait. Milliárdokra menő megrendeléseket eszközölt belföldi cégeknél, de számláit nem egyenlítette ki s ezáltal valóságilag megbénította a termelést és nagymértékben fokozta a gazdasági bizonytalanságot.

A Bukarestből érkező hírek szerint most végre a kormány engedett az ipari és pénzügyi körök ostromának és kétmilliárd értékű új bankjegy kibocsátására szánta el magát. Ha ez az összeg nem is fogja teljesen megszüntetni a pénzhányt, de lényegesen fogja enyhíteni. Biz-

tosra vehető, hogy a lej árfolyamára nem lesz káros befolyással a bankjegyzaporítás, feltéve, hogy a kormány szakítani fog eddigi helytelen kiviteli politikájával és minden erejével törekedni fog az export növelésére. A legfontosabb momentum azonban az új pénzkibocsátásnál, hogy a hitelek folyósítása igazságos legyen és ne igazodjék kapzsi és szűkkeblű pártszempontok szerint. Ha ebben az irányban az igazság álláspontjára helyezkedik a kormány, ez a kétmilliárd is elegendő lesz ahhoz, hogy Románia vergődő ipara és kereskedelme ismét helyreálljon és megszűnjék a pénzzel üzött legborzalmasabb visszaélés: az uzsora.

Marzescu módosítani fogja Florescu lakbérleti törvényét

Törvényerőre emelkedett a munkaügyi minisztérium kettéválasztása. Százötvenezer lej évi többletet jelent az új miniszteri tárca. A nemzeti párt újból tiltakozik. Kinevezték az új államtitkárokat

(Bukarest, november 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország aktív belpolitikai élete újra a régi kerékvágásba lendült. A törvényhozás két háza tegnap tartotta meg az új ciklus negyedik ülését. Az eddigi ülésekről már is megállapítható, hogy az új parlamenti ülésnek semmi változást sem jelent az ország politikai életében. Az ellenzék ma is változatlanul azon az állásponton van, hogy a liberális kormány törvénytelen eszközökkel jutott uralomra és így a jelenlegi parlament tevékenysége törvényellenes. Emiatt az ellenzék harci erejét tiltakozó demonstrációkra fecsérelt el és parlamenti tevékenysége jórészt meddő eredményű tiltakozó deklarációk megszövegezésében merül ki. Így a liberális párt rajából megszabadul a komoly ellenzéki ellenőrzés alól és a törvényjavaslatait minden változtatás nélkül tudja megszavaztatni.

A tanítók ügye

A kamara mai ülésén Bratianu Vintila, Lepadatu, Saveanu és Mosoiu miniszterek jelentek meg a kormány tagjai közül. Napirend előtt Manu tiltakozik az ellen, hogy a nemzeti párt vasárnapi tüntetését betiltották. Luca kéri a kormányt, segítsen végre a háboru alatt tönkrement falusi gazdálkodókra. Lasou képviselő pedig az erdőirtások ellen kér sürgős intézkedést. Mraera felhívja a közoktatásügyi miniszter figyelmét a tanítók helyzetére. Angheliescu miniszter elismeri, hogy a tanítók anyagi helyzete rendkívül súlyos és igéri, hogy minden lehetőt el fog követni helyzetük javítására. Ezzel az ülés végetért.

A kamara legközelebbi ülése szombaton lesz.

A szenátus is megszavazta a munkaügyi minisztérium kettéválasztásáról szóló törvényt

A szenátus ülésén Vaitoianu miniszter benyújtotta a munkaügyi minisztérium kettéválasztásáról szóló törvényjavaslatot, Duca pedig a belügyi államtitkárság felállításáról szóló javaslatot terjesztette elő. A szenátus megszavazta a javaslatok sürgősségét. Ezután zárt ülés volt a felirati válasz megszövegezése végett.

A nyilvános ülés újbóli megnyitása után a szenátus megerősítette a báró Jósika helyébe választott Szöcs Géza csikszeredei szenátor mandátumát, majd megkezdte a munkaügyi minisztérium kettéválasztásáról szóló vitát. Costachescu pártvezetési szenátor bírálja a javaslatot, amely csak a költségvetési terheket szaporítja, csak azért, hogy a kormány rekonstrukciója alkalmával megmegnyilvánult különböző személyi kívánságoknak eleget lehessen tenni.

Marzescu igazságügyminiszter azt válaszolja, hogy a kettéválasztás szükséges, mert a két ügykör — a közegészségügyi és a szövetkezeti ügyek — teljesen különböznek egymástól, az egyik gazdasági, a másik népjóléti természetű. Más államoknak is külön miniszterei vannak ezekre az ügy-

körökre. Ami a költségvetési terheket illeti, azok nagyon kicsinyek, évenként összesen százötvenezer lej tesz ki a miniszter és az államtitkár fizetése, a többi tisztviselők az eddigi ügyosztályokkal együtt mennek az új minisztériumba.

Ezután a szenátus megszavazta mindkét javaslatot.

Módosítják a lakbérleti törvényt

A „Lupta“ értesülése szerint Marzescu igazságügyi miniszter folytatni fogja az egységesítésnek elődje által megkezdett munkáját. A Florescu készítette új lakbérleti törvényjavaslatot azonban módosítani fogja az új igazságügyi miniszter és a javaslatot csak karácsony után fogja a parlament elé terjeszteni. A háboruban eltűntek holtánnyilváníttásáról szóló törvényjavaslat rövidesen a Ház elé kerül.

Az igazságügyi miniszter mellé Dolj-Jonescu semmitűszéki tanácsost neveztek ki igazságügyi államtitkárrá. Marzescu miniszter egyébként tegnap este Jasiba utazott, ahonnan csak kedden tér vissza a fővárosba.

Tatarescu kisebbségi államtitkár csak holnap teszi le az esküt, mert Bratianu Jonel miniszterelnök tegnap Floricába utazott. A két államtitkár ma tanácskozott egymással és megállapodtak abban, hogy együttesen fogják vezetni a belügyminisztériumot, mégpedig Tatarescu inkább a politikai résszel, Franasovics inkább közigazgatási kérdésekkel fog foglalkozni.

Poincaré megtagadja a szeparatistákat

Páris, november 2. Válaszolja az angol jegyzékre, Poincaré ki fogja jelenteni, hogy Franciaország és Belgium elhárítanak magukról minden felelősséget a németországi szeparatizmus kérdésében, viszont nem akadályozhatják meg a népakarat érvényesülését. Ami a szakértőbizottságot illeti, Poincaré bizonyos módosításokat fog kívánni közös meghívó szövegében, amennyiben azt kívánja, hogy a szakértők csupán Németország jelenlegi fizetőképességének megállapítására szorítkozzanak, egyébként a jövőben erre vonatkozólag minden jog továbbra is a jóvátételi bizottságot illeti.

A jugoszláv trónörökös Bukarestben

Bukarest, november 2. Ma délelőtt a „Miklós cár“ nevű jugoszláv gőzösön Giurgiuba érkeztek Mária román királyné Marioara jugoszláv királyné és Stefan Dusan, a kis jugoszláv trónörökös, Ferdinánd király, Károly trónörökös, Heléna, Irén és Ileana hercegnő, akik automobilon érkeztek Bukarestből, valamint a helyi és giurgiui hatóságok várták az érkezőket. A felségek és a trónörökös pár automobilon mentek vissza Bukarestbe, a többi fejedelmi személyiség udvari vonaton utazott a fővárosba.

A lakástörvény kritikája

A középiparosok lakbérleti tervezete

(Kolozsvár, november 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vendéglősök és szállodások ipartestülete tegnap memorandumot terjesztett az igazságügyminiszter elé. Az emlékirat az új lakástörvénytervezet kritikája. Az ipartestület kifogásolja elsősorban, hogy a tervezet kizárólag a kisiparosok és kereskedők lakbér szerződéseinek meghosszabbítását helyezi kilátásba, ugyanakkor azonban teljesen figyelmen kívül hagyja a középiparost, amely különben a csatolt részeken igen fontos rétege a lakosságnak.

A memorandum idevonatkozó része így szól:

Tudvalevőleg a kormány az új lakástörvénytervezet kapcsán az üzleti és bérszerződéseket meghosszabbítja. Amennyire helyeselni tudjuk a kormány ezen tervezetét, annyira félő, hogy a törvény sok félreértésre fog alkalmat adni. A magunk részéről csak szakmánkat érdeklő részét kritizáljuk a törvénynek.

Legnagyobb vitára adhat alkalmat az, hogy a törvénytervezet szerint csak a kisiparosok és kereskedők bérszerződése lesz meghosszabbítva. Erdély és Bánát területén tudnivaló nem csak kis és nagyiparost különböztetünk meg, hanem középiparost is. Ha a törvénytervezet úgy értelmezzük, hogy nagyiparosnak csak a gyárosok tekinthetők, úgy a dolog rendben volna, de előállhat az a helyzet, hogy kisiparosnak csak azt minősítik, aki egy-két munkással dolgozik. Természetes, hogy vendéglős, kávéstb. ipar nem tekinthető nagyiparoknak, bár a foglalkoztatott személyek száma esetleg meghaladja a 30-40 munkást. Legagályosabb ezen kérdés abban a tekintetben, hogy a háztulajdonosok esetleg kibaszálják a törvénynek e homályos rendelkezését, már azért is, hogy a helyiségeket felparcellázzák magas lelépési díjért eladják s még magasab bérösszegeket kérjenek a helyiségeikért.

Ha tekintetbe vesszük, hogy iparunkból kerülnek ki a legtöbb adót fizető polgárok, akik egyben milliókat szolgáltatnak be luxusadó címén, ki-világlik, hogy ezen intézkedés az állam szempontjából is rendkívül káros. Káros továbbá azért is, mert ezen üzemek nem fogják kibírni a bért, amit a háztulajdonos elérhet abban az esetben, ha üzletét felparcellázva adja ki s így a kávéházi és vendéglői üzemek mind meg fognak szünni. Erdély és Bánát területén az ilyen üzlethelyiségek 90 százaléka szerződése ugyanis lejárt. Ugyanez a helyzet a szállodáknál.

A háztulajdonosok jobban jönnek ki, ha szállodáikban a bérleti szerződést megszüntetik és magas lelépési díjakért át fogják adni lakások céljaira. Hogy ez mit jelent az állam szempontjából, nem tartjuk szükségesnek hangsúlyozni. A magunk szempontjából pedig ezen törvénynek a magyarázat nélküli kiadása egyet jelentene iparunk tönkremenésével. A kávést, vendéglős, vagy szállodás minden megtakarított vagyona üzletébe van befektetve, amelyet a legtöbb esetben még magas

bankkölcsön is terhel. Ha pedig a törvény nem fog különös gondot fordítani arra, hogy ezen iparban az összes szerződések meghosszabbításának mi ányos feltételek mellett, úgy iparosaink szerződés megszűnése esetén nemcsak hogy tönkremennek és ezáltal a jelentőségteljes iparis tönkremegy, hanem ki vannak téve annak, hogy berendezési tárgyaikért még annyit sem fognak kapni, mint amennyi banktartozás terheli azt. Egy ilyen üzem berendezési tárgyainak csak addig van meg az értéke, amíg biztos és erre alkalmas helyiségben van, mihelyt ehhez alkalmas helyiség nincs, úgy értéke 80 százalékkal csökken.

Kérjük tehát, hogy feltétlen gondoskodás

Görögország köztársaság felé halad

Egyelőre még nem tartják időszerűnek az államforma megváltoztatását. Elyomják a román nemzeti kisebbséget Görögországban

Görögellenes tüntetés Bukarestben

(Kolozsvár, nov. 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a görög-macedóniai román tanulóifjúság panaszos levelet intézett a bukaresti „Universul” szerkesztőségéhez. A levél közli, hogy az ottani románságot minden jogából, társadalmi és kulturális pozíciójából igyekszik kiszorítani a görög kormányzat. A hatóságok sorra bezárják a rományelvű kulturintézményeket, a román intelligenciának jelentős részét pedig kiutasították Görögország területéről.

A görögök nem akarják elismerni a macedóniai román kisebbség nemzeti jogait

és ezt mindenütt és mindenféle formában éreztetik. A román lakosságot állandóan zaklatják, a tráciái menekültek miatt sok román családot kilakoltattak, sőt több megtorlatlan gyilkosság is történt. Egyszóval a román kisebbség helyzete elviselhetetlen Görögországban s ezért az ottani ifjúság kéri nagyromániai fajtstvéreit, lépjenek közbe, hogy legalább minimális emberi jogokat adják meg, ha már mint nemzetiséget nem becsülik meg őket a görögök.

Ezzel kapcsolatban Bukarestből azt jelentik, hogy a macedóniai románok egy csoportja tegnap

tüntetést rendezett a bukaresti görög követség előtt

a románoknak Macedóniában történő üldözése miatt. A görög követség fogadta a megjelentek egy küldöttségét és megígérte, hogy az átnyújtott memorandumot megküldi a görög kormánynak.

Athén, november 2. A minisztertanács az összeesküvés ügyében lefolytatott vizsgálat adatai következtében szükségesnek ítélte, hogy

a kormány egész belpolitikáját megváltoztassa.

Ezért a kormány összehívta a nagy politikai

történjen abban az irányban, hogy iparunkban lejárt szerződések feltétlenül és kötelezőleg méltányos feltételek mellett meg legyenek hosszabbítva.

Rendkívül visszás helyzetet fog teremteni a tervezet azon intézkedése, hogy az évi 250.000 lej keresettel bíró egyének vagy cégek szerződése nem hosszabbítható meg. A kapcsolt részek területén ugyan egyetlen iparos sincs szakmánkban, aki ilyen magas keresetet el tudjon érni, de mindenestül ez az intézkedés feltétlenül pereskedésre és költség kiadásra ad alkalmat. Tekintettel arra, hogy igen nagy nehézségbe ütközik ennek a bizonyítása, legalkalmasabbnak tartanánk ezen pontnak a teljes törlését.

tanácsot, amelyre meghívta az összes pártokat, valamint a hadsereg vezéreit, köztük Zaimis volt miniszterelnököt és Papanastasiut, a köztársasági párt elnökét. Valószínű, hogy a kormány nem helyezkedik szembe a közóhajjal, ha az

a köztársaság proklamálását fogja kivánni.

Ezt a kérdést az utóbbi napokban sokat vitatták katonai és politikai faktorok és ez indította a kormányt, hogy állást foglaljon. A sajtó különben egészen nyíltan beszél a köztársaság proklamálásáról. Ez azonban valószínűleg még nem fog bekövetkezni.

Athén, november 2. A nagy politikai tanács már össze isült. Zaimis és a köztársasági párt vezérei azonban nem jelentek meg az ülésen, amelyet Gonatas nyitott meg. Garapanos volt miniszter, aki ismert köztársaság párti, felolvasta a republikánusok nyilatkozatát, amelyben kijelenti a párt, hogy

a jelen pillanatban el kell kerülni az államformaváltozást,

amely esetleg megrendítené az államot. A változás csak akkor volna jogosult, ha a király résztvevett volna a legutóbbi összeesküvésben. A gyűlés után a kormány kommunikét tett közzé, amelyben rámutat arra, hogy nincs semmi ok a kormányforma megváltoztatására.

Goga királyi kihallgatáson

Bukarest, november 2. A király tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta Goga Oktáviánt, aki az audiencia után Goldis Lászlóval, a nemzeti párt alelnökével folytatott tanácskozást.

Olaszország kilép a népszövetségből?

Róma, november 2. Az olasz-görög konfliktus óta Olaszország elidegenedett a népszövetségtől és a politikai körökben egyre sürribben hangzik el az a kívánság, hogy Olaszország lépjen ki a népszövetségből.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aaron Goldschmid.

— Holnap! — vette át a férfi újra a szót — Akkor aztán szívesen halok meg. Tudom, hogy te is hamarosan utánam jössz, — ugy-e anyjuk?

Az asszony csöndesen sirdogált.

A férfi folytatta.

Három esztendő mulott el esküvőnk után. Akkor aztán a szegények házába vittelek.

Az asszony fölcuklott.

— És most már két éve látlak napról napra ebben a szürke ruhában és az ő felesége selyemben meg bársonyban jár. Holnap leszámolunk Wolf Mendel!

— Igen de egészséget ajánlott neked, — mondotta az asszony, attól az igazságérettől hajtván, mely gyakran sokkal nagyobb mértékben van meg a nőkben, mint a férfiakban.

— Talán nem tudta, hogy nem fizethetek? Mit tehettem én róla, hogy olyan szerencsétlenség ért engem? És mit számított az a néhány száz tallér ilyen gazdag embernek? Nálam a vagyonomat jelentette! Egészségemmel, boldogságommal és két gyermekemmel kellett megfizetnem! Drága vásár volt ez Volf Mendel! De holnap leszámolunk!

Most meg énekeljünk egy zsoltárt anyjuk, — mondotta rövid váratra. — Milyen régideje már annak, hogy együtt énekelünk!

Előszedte a zsoltáros könyvet, fölcapta és rázendített az első zsoltárra, ami éppen a szeme elé került és a házaspár együttes éneke

kihallatszott az utcára:

A sir felé immár utam tért,
El kell költözöm innen.
De jaj mikor? A végső nagy cőlt
Elfődted, óh nagy isten.
A titkot csak te tudhatod.
Éltet kegyelmed jutattott
S napom te tartod számon...

A hangok elhaltak és a nagy, barátság-talan házra ráborult a csönd.

Másnap Bamberger Izsák korán reggel átmélt Bendixen Fülöphöz.

Bendixen Fülöp! — mondotta komolyan Bamberger Izsák. — Hosszu éveken keresztül testvérmődra kitarottunk egymás mellett. Ha te is úgy akard mint én, akkor az utolsó lehelletünkig is így legyen.

Fülöp ur némán szorította meg a kezét. — A városparancsnok meghagyta, — folytatta Izsák, — hogy üzleteinket egész nap nyitva tartssuk és úgy tegyünk, mintha semmi se volna készülöben. Megteszem. De mihelyt szürkülni kezd, becsukom a boltot és a legértékesebb dolgaimmal átjövök hozzád. Neked több védelmezni valód van mint nekem testvér! Neked fiad van.

— A fiam! Szegény kis fiam! — mondotta Fülöp ur és könny szökött a szemébe.

— Meg fogjuk védelmezni! kiáltott Izsák ur kemény hangon. — Ameddig még meg tudom forgatni a fejszét fejem fölött, addig élő ember nem nyúl hozzá!

— Szegény kis fiam! — jajveszékelt

Fülöp ur.

— Légy férti, Fülöp — kiáltott Izsák ur és karon ragadta sógorát. — Itt nem segít a jajgatás. Ne siránkozz a fiadért, hanem véd meg őt!

— Ajaj, Izsák, — sóhajtott Fülöp ur. — Te nem tudod mit jelent az: megvédelmezni a gyerekünket. Nem eshetik-e meg, hogy minden ütés, ami a támadókat éri, kétszeresen hull vissza gyermekem fejére?

Izsák ur kezefejével végig simította két szemét és haza ment.

Sohasem adta el kereskedő még kellethebbül portékáját és soha közönség még nem vásárolt buzgóbban, mint ezen a napon. A zsidók azt hitték, hogy kikergethetik a parasztokat üzleteikből, ha az árakat mértéktelenül magasra tartják. De a parasztok fizettek, amennyit csak kértek tőlük és a fiókba sóprótt pénz után olyan tekintettel néztek, mely világosan látszott mondani: estére viszontlátjuk egymást!

A város szinte nyüzsgött a titokzatosan jökevdü parasztoktól, de semmisen emlékeztetett arra a katasztrófára, mely estére volt készülöben. Jellegzetes jellemvonás ez, melyhez hasonló semmi más népfajnál elő nem fordul csak a megfontolt gondolkodású dán parasztonál található. A parasztonk teljesen kezükben érezték már a zsidókat és most úgy játszottak velük, mint a macska szokott az egérrel. És a zsidók de szívesen változtak volna át egérré, — hogy valami egérlükbe bujhassanak.

(Folytatása következik)

Városlól városra — két nemzedék között

II.

Ezuttal új vidéket jár a vándor. És keresi a régi nemzedékét, melynek gyermekkorában még a gettóhoz szokott és amely maga körül még lebontani nem tudta a belső, önmaga emelte falakat. A „hepe-hupás vén Szilágyban“ mégis csak a legrégebb, legősibb, legváltozatlanság: a zsidóság. Mintha kétezer év göluszát ott töltötte volna és csak nehéz vívódással alakul ki az új nemzedék, mely bizony merő ellentét volna a nagyapákkal, ha valami nem kapcsolna mégis össze. És ez a valami: Cion vágya. Az öregeknél még testetlen epedés, a fiataloknál azonban országépítő realitás. Az öregeknél még ima csupán, ők a valóságot nem váltják hittelemmel, mely számárhátan eljövendő harsonás Messiást vár. De kik kiszakadtak már a chaszidizmus bűvös és csudálatos köréből: kemény munkára serkennek, áldozatos, lelkes odaadással: Palesztináért, melyet már imával önmagában megváltani nem lehet, csak áldozatkészséggel, munkával.

Zsibó

„Munkának első állomása. Régi gyökerű vallásos zsidóság lakja. És mégis: talán sehol olyan teljes, olyan elragadó, szent és fanatikus a Ciont építő vágyakozás, mint itten. A konferenciák és N. I. B. ülések egyik vezető szónoka, ki mindig Palesztináért ostromoz: Klein Mózi itt próféta és hozzá a saját hazájában, mert valóban nincs a zsidóságnak olyan rétege itten, ki ne szeretné és becsülné ezt a mindig jókedvű és mindig lelkes mizrachistát. De nemcsak híres szónok Klein Mózes, de híres énekes is, kinek ajkán ősi erővel él a zsidó dal. És van még egy mestersége is: ha misebérachot csinál: még a legfösvényebb ember zsebében is megmozdul a pénz. Már pedig Mózi bácsi — így hívja az egész vidék — ahol csak lehet, nótára gyűjt s a nóta végén a tányérozás: áldásmondás a Keren Kajemetre.

Zsibó különösen gazdag a jó szónokokban. Az öreg Weisz híres, beszédese lélek, kit közbekialításokkal megzavarni nem lehet: süket szegény. A legjobb zsidók közül való. A fiatal Rosinger Simon messze vidéken híres almdü tudományáról és hozzá: szenvedélyes szónok. A zsibói mitingen két óra hosszat beszélt, mindig élvezetesen, szellemesen, anélkül, hogy megfáradt volna. És elbeszélte volna még hosszabban is, annyi szép mondanivalója volt...

Am Palesztina szeretetében áll a verseny a chaszidok és a lateiner osztály között. Lám az öreg, jóságos orvos, Steiner Dezsó dr., maga állott a Palesztinabizottság élére és amikor a szervezet ujjaépítéséről volt szó, az öreg fiskális, dr. Feldmann Gynla, aki régi táblabírákkal ke. versenyre, maga iratja alá az ívet.

De a fiatalság is derék vezetőre talál. Lévi Lajos dr. régi makkabeánus, aki már megcsinálta a friss Burschenschaftot, melynek tagjai egyszerű kereskedő és iparos ifjak, de lelkesek és tanulni akarásban szinte páratlanok. Az asszonyok és leányok a lelkes Jeremiásné és Grün Rózi vezetésével álltak a munkába, melynek első célja a zsidó kultúrába való bekapcsolódás.

A friss Burschenschaft este „kneippal“ ünnepelt és csudálatos: a szent könyvek mellett élő hosszú szakállú zsidók milyen bájos közvetlenséggel értik el a mókát és tesznek eleget a parancsoknak. Az asztal körül sajtlis asszonyok ülnek, akik komoly-kedvesen fogadják a tréfákat és amikor Klein Mózes feleségét a „ros“ arra szólítja fel, hogy Joint munkáról beszéljen, szerényen jegyzi meg: „Mi otthon teljesítjük kötelességünket. Nézzék meg kis neveltányunkat.“

És valóban ezek az asszonyok jól tudják, mit jelent zsidó asszonnak lenni és a szigorú vallásos otthon tele olyan derűvel, jósággal és tisztasággal, melyet csak ritkán talál az ember.

Zilahon

Már más típusú asszonyokra találunk. De csak kívülről mások, belül egyforma valamennyi: igazi zsidó asszony, ki lelkes és áldozatkész. Itt már munkába találjuk a hölgyeket. A Jehudit úgy vezeti a Joint-akciót, hogy példaképpül szolgál az egész országnak. Havas Emilné és Fried Dezsóné a lelke a nők mozgalmának, és mellettük hadd említsük fel Kelemen gyógy-szerésznét, aki ugyancsak most kapcsolódott

be a zsidó életbe, de a leglelkesebbek közül való.

Sajnos, a lányok a multban nem találták meg önmagukat és egyesületük nem tartott harmóniát a Jehudittal. Talán az volt ennek az oka, hogy a lányok nem találták meg munkájuk célját és erről talán nem is ők tehetnek. Hisszük, hogy a lányok nem szorulnak többé zsidó dolgoktól távolálló férfi munkájára. Komoly biztosíték erre a lányegyesület elnöknőjének, Rosenfeld Helénnek mély zsidó érzése és mellette a munkakész gárda: Spéter Helén, Berceller Margit, Markovits Rózi, Davidovits Irma és a többiek.

A férfiak közt az erdélyi zsidó mozgalom legáldozatkészebb alakja Terner Jakab és lelkes munkatársai dr. Rosenfeld, Margulies, Hadinger Ede és Karl Emánuel. Ők vezetik a cionistákat, de a kivülesők táborában nem egy olyan érték, akikre egész Erdély zsidósága számít.

A kis Zilah pincéiben most fornak az új borok és a pincékből ki-kicsap a forró must szaga. Mintha a lelkekben is az édes must most erjedne csak kiforrott munkára, akikkel csak beszélünk, a zsidóság új reneszánszjáról beszél. A friss nemzedék már erre a munkára érlelik és a hitközség tavaly emeletes házat vásárolt, amelybe be is költözött az iskola, de a város feje kidobta a padokat, ki a tanulókat és iskola helyett saját magának rendezett be lakást. A hitközség hiába kísérelt meg mindent, segíteni nem tudott. Talán sikerül mégis megértetni a különben jóindulatu primárral, hogy az iskola mindenekelőtt való és Isten előtt még a primárlakot is megelőzi. Különben békén és szeliden él itt a zsidóság és már a szombati vásár körül vívott nehéz harcokat is elfeledte.

Szilágyosmlyó

A Magura alján még csorbitatlan erejű a papi szó, mely — sajnos — Cion hívásánál is erősebb. Ehrenfeld rabbi, aki egyike legnagyobb talmudtudásainknak, óvatosan zárja el hívei lelkét az új idők elől, mely valósággá akarja váltani a Szentföld álmát. Pedig az ő szíve is tele jósággal, szeretettel Cion iránt. Bizony ne-

Beteg föld és beteg lelkek

A föld roppant tragédiájának hatása az emberi lélekre. A földalatti és földfeletti katasztrófák gigászi színjátéka. Az új ember heroikus harca a kozmoszsal

(Berlin, nov. 2. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Valaha régen az emberek a világmindenség középpontjának hitték magukat és babonás hittelemmel összefüggésre letek az égi jelenségek és a pusztító dög-vések, a földrengések és az emberi történelem roppant kataklizmái között. Lángoló égi fátylának válték az üstökös, a véres, szörnyű háborúk elő-jelének, amellyel Isten romlottságáért és büneiért sújtja az embereket.

(A természeti tünetmények és az ember)

A középkor ájtatos hitét századunkban a hűvös materialista világszemlélet váltotta fel. A természettudósok a természet titkai közül, az ismeretek középkori állapotához viszonyítva, hallatlanul sokat oldottak meg és eközben elfelejtkeztek arról, hogy még százszor annyi titok vár megoldásra. Ma vannak gondolkodók, akik visszatérnek a középkori világszemlélet konzekvenciáihoz. Az új-középkori gondolkodók már nem azt vitatják, hogy az emberi romlottság az ok és a természet valamelyik katasztrófája az okozat, de azt tartják, hogy az idegrendszernek és a véralkatnak bizonyos jelenségekre valló eddig ismeretlen reagálása adja meg az összefüggést az üstökös vagy földrengés és az illető generáció kedélyállapota között.

(Természeti és emberi katasztrófák)

Ez a reakció-képesség mindaddig, míg kiterjedése és hatása pontosan le nem mérhető, csak érdekes teóriaként szerepelhet. Az a tény, hogy az utóbbi éveknek az egész földtekéről megrázó katonai, politikai és morális katasztrófáival egyidejűleg megszámlálhatatlan természeti jelenség és katasztrófa játszódott le, (a Halley-üstökös visszatéréstől kezdve a Titanic elsüllyedésén, a számtalan bányaszerencsétlenségen, dühöngő viharokon, elemi csapásokon keresztül egészen a pusztító földrengésekig) arra kell indítsa a tudományos vizsgálatot, hogy időrendbeli statisztikákat állítson össze a ter-

héz volna és szinte keserű is feladni az álmot a rideg és áldozatokat kívánó valóság fejében. Hadd maradjon meg álmunk Palesztina imák és meditálások örök varázsának. Álmódjunk szépen és tapasszuk be a füleinket azok elől, akik ébreszteni akarnak, akik munkára hívják Erec Jiszrael földjére, ahol épülnek a zsidó városok és zsidó telepeken gazdagon virul a vetés.

De minden hiába, ha az öreg rabbi mély tisztelete még köti is az álom munkátlanságába a gyengék lelkét, már glédába áll az új nemzedék, mely nem ábrándozik, de dolgozni akar Palesztináért. És ha óvatos lelkek inkább füliket bedugják, vagy elutaznak csakhogy otthon ne legyenek a szilágyosmlyói zsidóság számonekő nagy gyűlésén, Abraham Sándor főmérnök vezetése alatt már érik a munka és hisszük, elhozza gyümölcsét. A mitingen lelkes és ünneplő közönség jelent meg. És érdemes feljegyezni azt a készséget és előzékenységet, amellyel Tartia Aurél primár, Pislea Tódor rendőrfőnök és dr. Ghete Viktor primpretor a zsidóságot munkájában támogatták és azt az érdeklődést, mellyel a teljes román intelligencia a zsidóság kulturális munkáját kíséri.

Sajnos, a nők munkája nagyon elmaradott. A nőegyesület némi jótékonyágon kívül alig dolgozik. Elnöknője: visszavonulóban.

De termékeny talajra találunk itt is és egyhangú lelkesedéssel alakult meg a nők és leányok munkacsoportja Miliczter Lajosné vezetésével. A leányok közül Brüll Teri és Hersch Mariska komoly munkát ígérnek. De a fiatalok közül is kialakulóban az új munkacsoport, melynek élén Löb Izso és Kis Sándor, a fiatalabbak között pedig a kedves humoru Keller Iván fáradozik.

De Somlyóval nemes versenyre kel a vidék. Valkón az öreg Abraham bácsi rendületlenül vallja magát Jabotinszky hívének. Gyümölcsösen Braunstein Zsigmond dolgozik példátlan lelkesedéssel. Nagyfalun a Rothschild fiú jár jó példával elől.

Forrongás van a lelkekben. A fiatalság, mely chéderek és jessivák homályában nevelkedett, már bontja maga körött a gettók megmaradt, lelkebe ragadt falát, szomjas szívvel tekint Kelet felé és számára Cion, álom helyett munkás valósággal kínálkozik. (sz. b.)

mészeti és emberi katasztrófáknak egyidőben lezajló vonatkozásairól.

Másrésztől a geológusok feladata kikutatni a megakadályozhatatlan természeti jelenségek megnyilvánulásait és megállapítani ezeknek a megnyilvánulásoknak a ritmusát és irányát, hogy idejekorán megközelítő pontosságu prognózist állithassanak fel, ami az olyan súlyos katasztrófáknak, mint amilyen a legutóbbi japán földrengés is volt, következményeit enyhíthetné.

(Vándorló hegyek)

Amerikában hozzá is fogtak már ehhez a munkához. Bailey Willis, a Stamford-egyetem tanára, az 1922. évi chilei földrengést a helyszínen tanulmányozta. Az ő véleménye szerint a chilei földrengés helyén a föld belső rétege erős változásokon megy keresztül, aminek a lefolyása még hosszú időt vesz igénybe. Ma már kétségtelen, hogy Amerikának nagy hegyláncai állandó vándorló állapotban vannak. Éspedig a délamerikai Andok az utolsó évszázad alatt körülbelül két-három méternyire tolódtak el Argentína felé, tehát keleti irányban, míg a kaliforniai sziklahegységek a Csendes Óceántól északi irányba tolódnak el. Ezek a vizsgálatok bebizonyították, hogy a földrengések következtében a föld felülete nagyfoku rugalmassághoz jut. A kaliforniai földrengéskor a föld tömege horizontális irányban mintegy hét métert ugrott előre. Az évmilliók geológiai története során a kaliforniai hegyláncok valószínűleg kilométereket vándoroltak előre.

(A földalatti erők)

A geológiai körökben most az a feltevés merült fel, hogy Japán keleti fele nyugati irányban tolódik el. Ezt a feltevést a közelmúltban végzett tudományos kutatások mindenben megerősítették. Ezen a prespektíván keresztül nézve a dolgokat valószínűleg látszik, hogy a föld felületének északi és délamerikai és keletázsiai változásai monumentális összefüggésben vannak egymással. Ebből a feltevéstől önként következik, hogy a földteke egyik

fele a legmélyebb és legnagyobb tengerrel együtt roppant erőnek diktatúrája alatt nyög. Willis professzor azon a nézetben van, hogy a föld e hemzserőjén végbemenő változások egy hatalmas, ellenállhatatlan nyomásnak a következményei, amely nyomásnak a székhelye a Csendes Óceán fenekén van.

Ha figyelembe vesszük, hogy az emberi idegrendszer mennyire befolyásolja a természeti jelenségek egyszerű változásait, a nap, a szél, a légnyomás stb., ha figyelembe vesszük, hogy az emberi magnetizmus ma már tudományosan elfogadott vélemény, akkor valószínűleg látszik az is, hogy a föld nagy katasztrófáinak hullámai átszellemített alakban rányomják bélyegüket az emberi lélek rejtélyes antennáira. Ezzel a tudományosan nem egészen exakt feltevéssel való foglalkozás gigantikus méretei víziók mezejét tárja fel: hogyan ismeri meg lépésről-lépésre az ember lelki zavarainak erőhullámain a földalatti és földfeletti katasztrófáktól való félelem, hogyan hozza egy táborba a föld összes népeit, hogyan eszmél rá az új emberi generáció arra, hogy a föld összes harcateri tragikus emberi gyöngeségnek a jelei és tudással és erkölccsel felfegyverzett akarral egy táborban vivja meg heroikus harcát a végre felismert „Gonosz” újramegtestesülése ellen. Így a filozófia, vallás, isten és világ új, mély tartalomhoz jut.

Krónikás ének

tizenhárom talmudista szomorú sorsáról

(Kolozsvár, nov. 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Sokszinű, furcsa kaleidoszkop a szerkesztőség mindennapi postája. A sirós-panaszos hangú levelek özöne árasztja el minden reggel a szerkesztőségi asztalt. Könnyű, pelyhsúlyú levelek, de csoda, hogy a bennük összezsúfolt mázsányi bánat alatt össze nem roskad az asztal. A levelesláda furcsa kaleidoszkopjából a galut-zsidósors fekete konturjai domborodnak ki megdöbbentő realizmussal. Sírnak, tanácsot kérnek és vádolnak a levelek. De a legtöbb panaszol, szomorú, kesernyős reménytelenséggel zsidó bánatot panaszol. A mai szerkesztőségi posta panasztengeréből a maga meghatározó, naiv egyszerűségében a nyilvánosság elé kívánczik egy bántványadi levél, amelynek beküldője túlságosan szürkének tartotta a prózát és a maga módján versben énekelte meg tizenhárom talmudista szomorú sorsát.

Im így a vers:

Sorsüldözötték vagyunk mi,
Sorsunk legrosszabb e világon,
Bolyongni és vándorolni
Keresztül minden országon.

Hunyadon történt e dolog,
Az ottani jesivában,
Onnan utaztak most el
Talmudisták tizenhármán.

Erőszakkal vitték őket,
Okot arra nem is adván
És még végül azt akarták,
Vigyék őket szombat napján.

Utlevéllel voltak itten,
Írásaik reudben voltak,
De a tisztelt hatóságok
Kimondották magyaroknak.

Mihelyt magyar földre lépnek,
Útik, verik, üldözik ki;
Zsidó nem kell az országban,
Így parancsolja azt Horthy.

Zsidó polgár hova menjen,
Sehol sincsen maradása.
Életének legtöbb részét
Eltölti a vándorlással.

Egy reményünk a megváltás,
Lerázhasuk rabigánkat.
Akkor csak mint régelmultat
Említjük majd a Cuzákat.

A vershez csatolt kísérőlevél azután részletesen beszámol a tizenhárom talmudista hányattasáról. Elmondja, hogy a talmudisták szabályszerű utlevéllel jöttek át a határon, tartózkodási engedélyt kértek és kaptak. A talmudisták naphosszat a jesivában bujták az ősi szent íróiánsokat, hátuk a szakadatlan tanulásban görbédtek meg, talán hírét sem hallották soha a politikának. Mégis valamelyik hatóság a külföldi állampolgárságot talmudistákat veszélyesnek tartotta az államra nézve. Megindult

a rendes hivatalos eljárás, amelynek során mind a tizenhárom kiutasították az ország területéről.

Hiába volt minden lóvás-futás, az ítélet nem lehetett változtatni. A talmudistáknak menniük kellett. Nagynehezen csak annyit sikerült elérni, hogy ne éppen szombat napján történjen az eluta-

A Banca Nationala az uzsorára kihelyező pénzügyintézetek ellen

Felmondják az uzsoráskodó bankok hitelét. A kétmillárdnyit új bankjegyet hét alatt kerül forgalomba

(Bukarest, november 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Banca Nationala igazgatósága tegnap ülést tartott Oromolu kormányzó elnökletével, aki ismertetette a bankok kívánságait. Az igazgatóság hozzájárult Oromolu álláspontjához — amelyről tegnap már írtunk — és elhatározta, hogy hetenkint százötven milliót bocsát a bankok rendelkezésére.

Ezután az igazgatóság az egyes bankok által szedett uzsorakamatok ügyével foglalkozott. Tudomására jutott ugyanis, hogy több bank a Banca Nationala által rendelkezésére bocsátott visszelszámítási hitelből

uzsorakamatra ad ki kölcsönöket.

Az igazgatóság elhatározta, hogy szigorú rendszabályokat léptet életbe ama bankok ellen, amelyek így visszaélnék a nekik olcsón nyújtott hitellel.

KÖNYVEKRŐL

Sas László regényének nagy sikere

— Sajtóvélemények az „Isten lábánál” című regényről —

(Kolozsvár, november 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Sas László „Isten lábánál” című regénye, amely kiállításának magas izlésével és mélyenjáró, lebillincselő tartalmával meleg fogadtatásra talált a közönség legszélesebb rétegében, olyan sikert ért el, mint még kevés könyv Erdélyben. Az első kiadás alig néhány hét alatt csaknem teljesen elfogyott, mert a regény a mai ember szívéhez beszélt, a lakott ember idegrendszerét tükrözi és a békének és megpihenésnek mélyfólyású sóhaját adja. Az erdélyi sajtó megértő melegséggel foglalkozott ezzel az imponáló munkával és a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg róla. Néhány szemelvényt közlünk a lapok kritikájából, amikből kitűnik, hogy világszemléletre egymástól eltérő lapok is találkozhatnak az igazi művészet megbecsülésében.

A „Keleti Újság”-ban Darvas Simon filozófiai magaslaton álló tárcáikban emlékezik meg a regényről. Többek között a következőket írja:

„Sas László új regénye, „Isten lábánál”, a mai vivódó lelki korszak szülöttje, témáját a bibliából meríti, hősei bibliai alakok, de ez a visszatérés nem azért történik már, hogy a szavak szin-pompájába öltöztesse az ismert történelmi személyeket, hanem hogy új felfogással új értelmét keresse mondott szavaiknak és cselekedett lelkeiknek. A hitéből kifogartott és reményeiben megcsalt mai ember fordul azokhoz az őskökhöz, kik valamikor szintén a pogányság és igazhívés határválasztó mesgyénjén állottak és az eget ostromolták és a földet kutatták lelkük kínzó nagy kérdésének megválaszolásáért. Abraham alakja magasztosodik itt ki a mai ember gyötrődő kétségében, ki nem tudja még, hogy elmerül-e az örök végtelenségben, mint egy szerencsétlen nemzedék utolsó, megkínzott sarja, vagy pedig a nagy vajadások kínzó fájdalmaiban egy boldogabb és termékenyebb új nemzedék egykor áldott nevé ősévé izmosodik-e ki. Akármint is történik, héroszi a küzdelem és ihletett íróra vár annak megrajzolása. És Sas László művészi meg-látása, stílusának kitejéző ereje, lelkének a szenvedésekbe való intuitív beleélése az Írás szimbolu-maiból előttünk befolyó, izgalmas drámai cselekményt robbantott ki, melyben benne van a küzdelem teljes giganti nagysága. Döbbenetes erővel érezzük ebben a könyvben az örvénylő mélységeket és lélegzetet visszaszorító magasságokat, melyek kísérteties dimenziójában nyer alakot Élet és Ember.”

Az „Újság”-ban Gyomai Imre méltatja a regényt.

„Sas Lászlót felesleges az erdélyi olvasóközönségnek bemutatni, — írja kritikájában. — Mély pszichológiai látással megírt írásai olyanok, amelyek megteremtették az író olvasótáborát. A zilált idegéletet élő mai ember kiéléséi adják Sas László írásainak témáját. Sas László írásaiiban sohasem állott meg a felületek vékony kérgénél, hanem biztos analízis kézzel eljut a dolgok mélyenfekvő lényegéig. Most új formában mutatkozik. A novella szűk keretét már régen szétfeszített eruptív erejű egyfelvonásosai, amelyeket a németor-

zás. A szombat esti vonattal át is toloncolták valamennyiüket a határon. Az állam megszabadult tizenhárom ártatlan és jóindulatú „veszélyes” elem-től. Visszahozni nem tudjuk őket. Mit tehetnénk az érdekükben? Átadjuk a szomorú verseskrónikát az örökkévalóságnak.

Hitelüket azonnal felmondják és váltóikat azonnal bevonják.

Ami az új bankjegykibocsátást illeti, a „Plus” úgy értesül, hogy sem a Banca Nationala, sem a pénzügyminiszter nem járulnak hozzá, hogy

a kétmillárd lejt

egyszerre dobják piacra. A bankok kívánságának eleget tesznek körülbelül tíz hét alatt, de az összeg kizárólag reális biztosítékok alapján nyújtandó visszelszámítási hitelnyújtásra fog szolgálni.

A Banca Nationala szabadalmáról a „Dimineața” hivatalos forrásból úgy értesül, hogy a pénzügyminiszter még novemberben a parlament elé terjeszti a Banca Nationala privilégiumának meghosszabításáról 25 évre és a Nemzeti Banknak a csatolt területekre való hatályáról szóló törvényjavaslatot.

szági szinpadokon sikerrel adtak, a nagy perspektívájú író sejtették. Ezeket a sejtéseket „Isten lábánál” című regényében be is váltotta. Regénye tárgyát a bibliából vette. Alakjai, akik az élő élet robusztusságával vonulnak fel, nem nagyhangú események szintelen kiélői, hanem lelki kirokbanások, belső torróságok csendes hordozói. És Sas László bámulatos biztonsággal sorakoztatja fel alakjait, kiknek sorsa csak olyan író kezében lehet biztos, mint amilyen Sas László.”

Az „Ellenzékben” Reményik Sándor így ír a regényről:

„Az ótestamentum nemcsak a vallásos épülésnek, hanem a művészi fantáziának is mindenkor forrása volt. Olyan kincsésbánya, amelynek kifogyhatatlan mélységeiben évszázadokig imbolyoghat a költő lámpása. Csak világítani kell tudni ebben a mélységben. Sas László, e könyv írója kétségtelenül tud világítani. Lámpása mellett meglevőnek Izrael népének ősi árnyai. Az a zord tusakodó, sóvárgó és mégis reménytelen hangulat, amely az ótestamentum könyveit átlengeti, új művészi forma szuggesztív erejével kiárad ránk. Abraham, az ósáta története ez, aki először sejtje meg az Istent, aki megindul égő szenvedéllyel keresni ezt az Istent és lábához telepíteni népét. Jelenetek lobbannak élénk, melyeket régen ismertünk, de ebben a világításban még nem láttuk őket. Az író nyelvezete dicséretesen egyszerű, tömör, a súlyos mondani-valóhoz szerencsésen alkalmazkodó, erősen szemléletes és mindamellett keleti pompájú. A könyv végén egy megjegyzésből azt látjuk, hogy ez a mű egy tervezett trilógia első része, a folytatás Jakobon át Mózes törvénytáblájához vezetnek. Érdeklődéssel várjuk a folytatását.”

A „Páztortíz”-ben Szabó Imre így emlékezik meg a regényről:

„Sas László minden eddigi írása egy zaklatott, de tompán rezonáló bensőséges élet tükrét mutatta. Sok misztikum jellemzi alakjait és különös bennük, hogy noha a sors árja viszi őket, mégis felülemelkednek, dacolva és nagy gesztust mutatva, de az erők ismét aláhanyatlanak és az áramlat viszi tovább utján a halandót. Valami igaz, mélységes szomorúság, nyugtalan aláfestéssel, nagy idegület széles szemléldéssel — ez a lelki élete Sas László embereinek. „Isten lábánál” című könyvében ezeknek nagyvonalban való kifejezését látjuk. A regény beletalál a mi korunkba. Felemelkedni, újjáélni, Isten lábához leborulni: ez a tendencia érződik ki Sas László három kötetre tervezett regényének első könyvéből.

Ezekből a véleményekből világosan látszik, hogy a regény egyformán hatással volt a különböző érzelmű és szemléletű olvasóra. Ezt az eredményt, ezt a hatást csak a bensőséges művészi erő tudhatta kiváltani. Sas László egyébként most dolgozik regényének második kötetén, amely még a tél folyamán elhagyja a sajtót.

Könyvkötővászon

minden színben Lepagenál Cluj-Kolozsvár

Kérjen ajánlatot!

Az Uj Kelet nap Felelős sz. Az Uj Kelet jelő Oromaniáb Rad hird

Álmában többrendb

(Kolozsvár, nov. 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) K utóbbi ké neve anny szolgából annyi m okozott m elfogatásá egész testü meg a ren mélynek kézzel-lább ruhába ölt sem olvas gos rablót. tuljárt az

Rége legutóbb e vári rendő kriptájának ahonnan m ugyszólván kött. A leg egy vésőt r épített abla kirendelt ő a rendőrség utcára. És Mócson kifó egyre sürb séghez, hog ségi falvakat igyekezete, amikor azt Kádís hirtel Gyimeslakon

Az üld vérszemet ahol katonas dát szerveze rendőrség er jobbnak látt gátba. Másfé ben, ahol m sem sikerült alatt égni ér téniai hegyel tette a nevével lósággal ujkó lene és az ar bizó rablóvez nyes nappal nek csendőre már, minthog tesítették. K a kolozsvári tektivje leut hozza a huro

De a ha Kádís még e Egy óvatlan bacau csendő és az őrség akkor már b az üldözői ne visszatért első várra és egész kifosztotta Iz rendezőjének állandóan ny tudomására ju munkára” kés monostori lakó ságon, hogy l bujkálni. Az é hoz tartozó Fa meglepték a b bevitték a köz Meszesán kapit vette kezébe K

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja

Felölös szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. Óromániában és külföldön az „Uj Kelet“ részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Kádis Jánost ismét elfogták

Álmában lepték meg a hírhedt betörőt. Ötvennél többrendbeli betöréses lopással, utonállással és rablással vádolják

(Kolozsvár, nov. 2. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Kolozsvár rendőri krónikájában az utóbbi két év alatt senkinek sem fordult elő a neve annyiszor, mint Kádis Jánosé. Ez a boltiszolgából betörővezérré vedlett parasztember annyi munkát, fejtörést és kellemetlenséget okozott már a kolozsvári rendőrségnek, hogy elfogatásának híre valósággal lázba hozta az egész testületet. Valóságos bucsujárás indult meg a rendőrségi fogház első számú cellájához, melynek hideg köpadlózatán ül megbilincselve kézzel-lábbal Kádis. Ebből a sötétarcu, darócruhába öltözött, szalmakalapos emberről senki sem olvasná ki a végletekig elszánt és furfangos rablót, aki az ország minden rendőrségének túljárt az eszén.

Régebben viselt dolgaitól eltekintve Kádis legutóbb ez év júniusában szökött meg a kolozsvári rendőrségtől. A házsongárdi temető több kriptájának kifosztása miatt került fogságba, ahonnan másnap azonban páratlan ügyességgel, ugyiszlóván a rendőrség szemeláttára megszökött. A legszorgosabb motozás ellenére sikerült egy vésőt megtartania, mellyel kivájta a falba épített ablakrészeset és mialatt az őrizetere kirendelt őrszem az ajtó előtt silbakolt, Kádis a rendőrségi épület tetőzetén át kijutott az utcára. És másnap már hallott magáról: Mócoson kifosztott egy kereskedőt. És azóta egyre sürűbben érkeztek a jelentések a rendőrséghez, hogy Kádis sorba fosztogatja a mező-ségi falvakat. Hiába volt a detektíveknek minden igyekezete, hogy a betörőt kézrekerítsék, mert amikor azt hitték, hogy nem menekülhet, Kádis hirtelen megszökött és pár nap múlva Gyimeslakon tűnt fel.

Az üldözés sikertelenségének láttára Kádis vérszemet kapott és visszajött Kolozsvárra, ahol katonaszökevényekből kiterjedt rablóbandát szervezett. De a közben átszervezett rendőrség erősen sakkba szorította és a betörő jobbnak látta működési területét áttenni a regáiba. Másfél hónapig garázdálkodott Bukarestben, ahol már díjat tűztek ki a fejére, de mégsem sikerült kézrekeríteni, mert amikor a talpa alatt égni érezte a talajt, behúzódott a munténiai hegyek közé, ahol csakhamar rettegetté tette a nevét a havasi falvak népe előtt. Valóságos újkori keresztshadjárat indult meg ellene és az annyira megszedítette a hatalmában bízó rablóvezért, hogy elszámította magát. Fényes nappal betört Bacau mezővárosba, amelynek csendőrsége azonban készenlétben várta már, minthogy a vakmerő támadásról előre értesítették. Kádist elfogták és erről értesítették a kolozsvári rendőrséget is, melynek egyik detektívje leutazott a regáiba, hogy magával hozza a hurokra került betörőt.

De a hatóságok öröme korai volt, mert Kádis még elfogatása napján kerekét oldott. Egy óvatlan pillanatban sikerült kiszöknie a bacau csendőrlaktanyából. Szökését észrevették és az őrség többször utána lőtt is, de Kádis akkor már bemenekült a közeli erdőbe, ahol az üldözői nem bírtak ráakadni. A betörő ekkor visszatért első sikereinek színhelyére, Kolozsvárra és egész sereg apróbb betörésen kívül kifosztotta Izsó Miklósnak, a Magyar Színház rendezőjének a lakását. A rendőrség azóta állandóan nyomában volt Kadisnak, mert tudomására jutott, hogy a betörő valami „nagy munkára“ készülődik. Tegnap este aztán több monostori lakos jelentette a központi kapitányságon, hogy látták Kádist a közeli berekben bujkálni. Az éjszaka leple alatt a Cotz-csoport-hoz tartozó Fatu és Mihail detektívek álmában meglepték a betörőt, kezét-lábát vasraverték és bevitték a központi rendőrségre, ahol maga Meszesán kapitány, a bünygyi osztály főnöke vette kezébe Kádis János kihallgatását.

Lengyel kalandor a szeparatisták hadvezére

Egy angol újságíró a Rajna-köztársaságban. Kik harcolnak az elszakadásért?

(Bécs, november 2. Az Uj Kelet tudósító-jától.) A „Times“ kiküldött tudósítója Krefeldből, a rajnavidéki szeparatista mozgalom egyik főfőszékéből érdekes jelentést küldött lapjának. Az elfogulatlan angol újságíró figyelemreméltó módon jellemzi a rajnai köztársaság kikiáltásának minden tényét és megállapítja, hogy a mozgalom teljesen távol áll a német lakosságtól. A politikai világban nagy hatást keltett cikk egy részét itt adjuk:

Semmi közöm a politikához

Krefeldben az ember az utcákon csaknem kizárólag betörőtipusu arccal találkozik. Ezek csupa szeparatisták. Vezetőjük, egy széles vállú, sötét külseje mellett is imponáló férfi, becsületesen megmondta, hogy ő hivatásos kalandor.

— Semmi közöm a politikához — mondta az őszinte vezér — mégcsak német sem vagyok, hanem lengyel. A nevemet senkinek sem tudja: mindenki csak „kapitánynak“ szólít. Három héttel ezelőtt hívtak ide a rajnai tartományba, hogy az elszakadási ügyeket erőszakkal vigyem keresztül és a „rajnai repülő hadsereg“ főparancsnokává neveztek ki. Több ezer állig felfegyverkezett ember fölött rendelkezem. Gépfegyverrel, kézigranáttal, fegyverrel, revolverrel és municióval korlátlan mennyiségben el vagyunk látva. Másképp ez a „vállalkozás“ nem is sikerülhetne. Nem vagyok egészen kezdő, hiszen a hivatásom is hasonló feladatokat rótt reám, ezenfelül a felső-szléziai nyugtalanokdást is én szerveztem. Azért jöttem Düsseldorfból Krefeldbe, hogy

— A Zsidó Nemzeti Szövetség köréből. Fekete Samu dr. gazdasági ügyvezető lemondása folytán az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Gazdasági ügyvezetését Kertész Márton, a K. I. B. tagja vette át.

— Az orvosok és a munkaügyi minisztérium kettéválasztása. Bukarestből jelentik: Az orvosok országos szövetsége tegnap Jacobovici sebészprofesszor elnökletével népes gyűlést tartott. A gyűlésen, amelynek napirendi pontján a munkaügyi minisztérium kettéválasztásának ügye szerepelt, az ország összes kerületi csoportjainak kiküldöttjei résztvettek. Az erdélyi és bansági orvosszövetséget dr. Gane közegészségügyi vezérfelügyelő, a kolozsvári egyetem tanára képviselte. A gyűlés szónokai ismertették az orvosszövetség évtizedes küzdelmét az egészségügyi minisztérium felállításáért. Mezinseacu professzor beszédében kijelentette, hogy az új minisztérium felállítása nem elégíti ki az orvosszövetség kívánságait, mert a minisztérium élére nem szakember kerül. Az ülés végén a következő határozati javaslatot fogadták el: A szövetség kéri az új minisztérium tökéletes átszervezését, az összes közegészségügyi szervezetek és munkásbiztosítópénztárak egységesítését, valamint azt, hogy a minisztérium élére a legmegfelelőbb szakembert nevezzék ki.

Rendszeres marhacsempészes Romániából. Pozsonyból jelentik: Az a jelentékeny különbözlet, amely a szarvasmarha romániai és csehszlovákiai ára között fennáll, a romániai csempészeket arra csábítja, hogy titokban minél gyakrabban hajtsanak át állatokat a nehezen ellenőrizhető helyeken. A román és csehszlovák határszéli hatóságok közösen küzdenek a csempészet ellen. A hatóságok igyekezete gyakran megakad azon, hogy a határrendőrség egyes tagjai védelmükbe veszik a csempészeket olyképen, hogy maguk kísérik a határtig az átsempészendő nyájat és ha azt a cseh csendőrök lefoglalják, a román csendőrök visszakövetelik azon a címen, hogy román területre lopták el. Sőt ezt hamis okmányokkal is igazolják. A román határparancsnokság nyomozást vezetett be az ügyben.

* Meghívó. A „Poale Czedek“ cluji zsidó iparosok betegsegélyző és temetkezési egylete f. hó 4-én, vasárnap délután 3 órakor saját helyiségében, Malom-utca 16. szám alatt, rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az egylet összes tagjai tisztelettel meghívattak. Tárgy: Az egyesület gazdasági helyzete. Cluj, 1923 november hó 2. Az elnökség. Megjegyzés: Az alapszabályok 18. §-a értelmében a közgyűlés határozatképességéhez az összes tagok 2/3-ának jelenléte szükséges.

— Eljegyzés. Mandalbaum Jolika Szatmár és Groszmann Vilmos Bethlen jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

ezt a várost megerősítem és erre az alapra támaszkodva, az összes rajnavidéki helyi hatóságokat kiverjük helyiségeikből. Pénzünk van elég, mert saját bankjegynyomó géppel dolgozunk. A parancsokat közvetlenül Koblenzből kapom. Az embereim szívesen harcolnak mindenért, amíg élelmet és zsoldot kapnak, de ha a pénzforrás hirtelen kiapadna, biztosan a másik párthoz csatlakoznának.

„Béke a belépőknek“

Im így beszélt a szeparatisták vezére. München-Gladbachban, ahol ezelőtt voltam, gyenge előkészületeket tett a belga megszálló sereg a városháza megvédésére. A tizenhetedik században épült kolostor most a tanácsház és a köréje dobált homokzsákok, drótsövények között humorosan hat a felirata: „Béke a belépőknek“.

A belgák nem engedték meg a német rendőrségnek, hogy a védelmi állásba koncentrálják erejüket és a német hatóságoknak csak egy tüzfecskendője, kevés tölténye és revolvere van a kitünően felfegyverzett támadókkal szemben. A megszálló hatóság a csöcselék felfegyverzést eltűri, de amikor kétszáz német kereskedő és iparos a tanácsház védelmére botokkal egybegyűlt, a belgák valamennyit letartóztatták azon a címen, hogy titkos politikai összejövetelt tartottak.

Bonnban a „Times“ fotográfusa le akarta fényképezni a felvonuló szeparatistákat, de a fényképezést elkergették és szidalmazták. Egy másik angol fotóriportert pedig majdnem agyonverték, mert a szeparatisták marcona rablóképet akarta a nagyvilágnak bemutatni.

— Beregszász tiltakozik lefokozása ellen. Beregszászról jelentik: A ruszinszkói kisgazdapárt tiltakozó memorandumot küldött a csehszlovák kormánynak, amelyben a nemrég nagyközségi degradált Beregszász részére az eddigi városi jellegét követeli vissza.

* Az Uj Kelet marosvásárhelyi megbízottja Schwartz Ernő ur, Leszámitolóbank, aki minden a lapot illető ügyben felvilágosítással szolgál.

— Gyilkos erdősz. Ungvárról jelentik: Rezek Antal remetei erdősz fiatal felesége alig három hónapi boldogtalan házasság után hirtelen megbetegedett és két nap múlva meghalt. Az a gyanu merült fel a férj ellen, hogy feleségét mérgezte, mert az duhaj életmódjában gátolta. Rezek erdőszet tegnap beszállították az ungvári ügyészség fogházába.

— Lángban álló erdők. Mehedintből jelentik: Mehadia mellett nagy erdőtüz pusztít 80 négyzetkilométernyi területen. A kár már eddig is több százmillió. Targu Jiuiból, Lugosról és Turaszeverinből katonaságot vezényeltek az oltáshoz. A hatalmas szél miatt azonban az oltási munkálatok nehezen mennek. A tűz oka ismeretlen.

* Marmorstein József ur sürgősen jelentkezék a kiadóhivatalban.

— Letartóztatták a bukaresti nemzeti színház könyvelési igazgatóját. Az Uj Kelet beszámolt már arról a nagyarányú sikkasztásról, amelyet hosszú időn keresztül követtek el ismeretlen emberek a bukaresti nemzeti színház pénzből. A rendőrség régebben bevezette a nyomozást ebben az ügyben, de semmiféle eredményt nem közöltek a nyilvánossággal. Már-már ugy látszott, hogy a titokzatos sikkasztás részletei örökre homályban maradnak, míg ma azt a meglepő hírt közli bukaresti tudósítónk, hogy a színházi sikkasztásból kifolyóan megtörtént az első letartóztatás: Padure könyvelési igazgatót a rendőrség őrizetbe vette.

— Hiányos a bukaresti tűzoltók felszerelése. Bukaresti tudósítónk jelenti: A Strada Sft. Apostolon tegnap rövidzárlat következtében tűz ütött ki egyik bérpalotában. A tűzoltóság sikertelenül gyors segítséggel lokalizálni a tüzet, amely csupán a padlást pusztította el. A kár így is másfélmillió lej, mert a padláson áruk voltak felhalmozva. Ebből az alkalomból az „Universul“ megállapítja, hogy a fővárosi tűzoltóságban nincsenek elég modern eszközeik és felszereléseik, amelyek többemeletes házak égésénél szükségesek volnának.

* Orvosi hír. Dr. Burger Erzsébet fogorvos, orthodont specialista, a berlini egyet. fogászati klinika volt orvosa rendelését Str. N. Iorga (v. Jókai-u.) 2. sz. alatt megkezdette. Rendel. ó. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig. 3

KÖZGAZDASÁG

Kiviteli tilalom alá eső cikkek. Bukarestből íják: A kormány most közli azon árak listáját, amelyeknek kivitele a belfogyasztás biztosítása végett egyelőre meg van tiltva. Ilyenek: a cserzett bőrök (a bárány, juh, nyul és kutyabőr kivételével), a talp és krupponbőr, a konfekcionált ruházati cikkek, transzmissziós szijak, cukor, gyapjuszövetek, ásványok (a bauxit és a két százaléknál kevesebb aranyat tartalmazó pirit kivételével), kőszén, (a mangán kivételével), vas és acél minden alakban (kivéve a vasbutort, a láncokat és a sodronyfonatokat), nyers öntött vas, mindennemű réz, ólom, nikkel, platina; arany és ezüst elegyek, esontok, tölgyeser, cserzőanyagok (tanninok), réz-szulfát, mindenféle érmek, drágakövek, platina, arany és ezüst ékszerek, gyógyszerészeti cikkek, katonai felszerelési és fegyverkezési cikkek. A felsorolt cikkek nem tartoznak az állandó kiviteli tilalom alá eső cikkek csoportjába s azoknak kivitele ideiglenesen, további intézkedésig van csak megtiltva.

Játékarúvásrt. A bukaresti amerikai követ átiratban értesítette a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát, hogy 1924. március 4-étől 8-ig tartó időben játékarúkiállítást rendeznek Newyorkban. A kiállításra meghívják a kamara vezetőségét és azokat a kereskedőket, akiket a játékarúipar közeléből érdekel.

Bolgár-román gazdasági tárgyalások. Bukarestből jelentik: A bolgár Tzankoff kormány a román kormánnyal való megállapodás szerint bizottságot küld Bukarestbe a két állam között fennálló kérdések letárgyalására. A múlt évben már folytak hasonló természetű tárgyalások a két állam között, de azok nem vezettek eredményre.

A mai valutapiac

A valutapiac ma reggel erős kínálattal indult, de nyitáskor Zürichben a francia frank 33.25-ről 32.82.5-re esett, ezáltal a tendencia tartózkodó lett. A forgalomban a kereskedők fedeztek, a bankközi forgalom azonban minimális volt. Osztrák és magyar koronában a tegnapi kurzussal szemben semmi változás nem történt. Szokolban is alig volt kurzuskülönbség. A svájci frankot 36.85—36.95-tel, francia frankot 12.15—12.25-tel, dollárt 206.5—207.5-tel, font sterlinget 933—937-tel, olasz lírát 935—938-cal, dinárt 240—245-tel forgalmazták.

November 2-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

8800—9000 külf. magyar koronát,
13500—13800 belf. magyar koronát,
0.10.09—0.10.14 font sterlinget,
7.50—7.60 francia frankot,
2.50—2.65 svájci frankot,
0.47.38—0.47.40 dollárt,
9.34—9.38 olasz lírát,
34300—34400 osztrák koronát,
16.10—16.14 cseh koronát,

Valutapiac november 2-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1210, London 930, Newyork 207, Róma 932, Zürich 37.00, Prága 610, Bécs 29.60, Budapest 105, Varsó 250.

Bukarest. Valuták: Napoleon 785, márka —, leva 190, török lira 124, font sterling 940, francia frank 1225, svájci frank 38, olasz lira 950, drachma 360, dinár 240, dollár 210, lengyel márka 150, osztr. korona 30, magyar korona 80, cseh korona 610.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Newyork 561½—562, London 2517—2514, Páris 32.82.5—32.75, Milano 2522.5—2515, Prága 1643—1645, Budapest 305—305, Belgrád 664—667.50, Bukarest 270—270, Varsó 3—3, Bécs 79—79.20 Berlin —.

A magyar fapiac. Budapestról jelentik: A tüzfapiac még mindig lanya és csak tökeerős cégek tudnak anyaghoz jutni. Pesten az őszi forgalom, mely rendszerint októberben szokott lebonyolódni, a pénzühiány miatt csekély. Az angroszisták hitelbe nem adhatnak árut, mert az utódállamokbeli szállítók is csak készpénzfizetésre adnak árut. A nagykereskedelemben a következő árak vannak: száraz belföldi hasábfá 860—890 ezer, vegyes 800—850 ezer, dorongfa 750—800, idei őszi vágás 750—760 ezer magyar korona vagononként ab rakodóállomás. Romániai tűzifa 6200—6400 lej, szlovák áru 1050—1100 cseh korona ab határ. Puhafában egyáltalán nincs forgalom. A kereskedők minden pénzüket áruba fektették, de egyrészt a pénzühiány, másrészt pedig az általános stagnáció miatt nem tudnak eladni. Az árjegyzések ezek voltak: építőanyag hattól nyolc méterig 330—370 ezer, ácsolt fa 260 ezer, keskeny áru 295 ezer, széles áru 315 ezer, keskeny asztalos áru 415 ezer, széles 445 ezer, lécz 340 ezer ab Budapest tranzitó.

Mibe kerül egy vizum? A különböző kolozsvári konzulátosoknál kapott felvilágosítás szerint román utlevélre az érvényben levő vizumdíjak a következők: Németországba való utazás 300 lej, oda és visszautazás 450 lej, Magyar vizum egy hónapra 220 lej, két hónapra 440 lej, három hónapra 660 lej, csehszlovák vizum 350 lej, jugoszláv vizum egy hónapra 104 lej, bolgár vizum egy hónapra 280 lej, olasz vizum egy hónapra 550 lej, angol vizum 2000 lej vagy két font sterlinget, amerikai vizum tíz dollár vagy 2000 lej.

Kolozsvár teljes címjegyzéke. Mástelvi munka eredményeképpen a napokban jelenik meg a kolozsvári bejelentőhivatal teljes címjegyzéke, melyet Mihnea Pál rendőrkapitány, a hivatal volt tönkö állított össze. A majdnem négyszáz oldalos kötet nemcsak Kolozsvár összes lakóinak betűrendes név- és címjegyzékét közli, de foglalkozási ágak szerint is csoportosítva külön adja Kolozsvár összes ipari- és kereskedelmi vállalatának, magán-cégeinek, az egyes iparosok és kereskedők, orvosok, ügyvédek, mérnökök, bankok címeit. Az erős vászonkötésben forgalomba kerülő és belügyminiszterileg engedélyezett címár példányonkénti ára kétszáz lej lesz.

SPORT

Budapesti eredmények. Csütörtökön Budapest a következő I. osztályu bajnoki mérkőzéseket tartották meg: 33. FC—UTSE 3:1, FTC—KAC 1:1. Az FTC újabb pontvesztéséért folytán alaposan csökkent esélyekkel néz a bajnokság kimenetele elé.

Óriási bevétel a svéd—magyar válogatott mérkőzésén. A svéd-magyar válogatott mérkőzés bruttó bevétele több, mint 108 millió magyar korona volt. Ez átszámítva 750.000 lejt tesz ki.

Kassa legyőzte Ungvárt. Ungváron vasárnap találkozott Ungvár és Kassa válogatott csapata. Az eredmény 2:1 Kassa javára.

A Haggibbor játékosainak értekezlete. A Haggibbor november 3-án, szombaton este 8 órakor játékos-értekezletet tart a Nemzeti Szövetség helyiségében (Ferencz József-ut 48). Ezenon is felkerik az összes játékosokat, hogy az értekezleten pontosan jelenjenek meg.

„SIRPINOL“

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: tüdő- és hörghurut, köhögés, szamárköhögés és tuberkolózis ellen. Mindenki kérje házi-orvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen.

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára, Reghinul-Săseac

ALAPÍTTATOTT
1873

SEEMANN

ÉPÜLET, MŰLAKATOS, VAS- ÉS RÉZ-
BUTOR, JÉGSZEKRÉNY, KOVÁCS-
FUVÓ ÉS MÉRLEGGYÁROS

KOLOZSVÁR



Ugyanott eladó egy 6. cséplőgarnitúra
elevátorral vagy anélkül

Vágott és vágatlan tűzifát
vagon, ől- és mázsátételekben, ugyszintén
meszet, cementet, gipszet

legelőbban szállít a

CALCIT MŰVEK
R.-T.

Cluj, Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9.
Telefon interurban: 11-06

Egy m³ oltott mész 400 lej

Róka, kelme, **Szörmfestés,**

vegytisztítás legszebb kivitelben

KRISTÁLY

nál Cluj, Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

Ha művész kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg a **SZÉKELY ÉS RÉTI** ERDÉLYRESZI BUTORGYÁR RESZV.-TÁRS. butortermeit Asztalosok furnárszükségleteiket legelőbban itt szereztetik be



Mégis csak legjobb a késnélküli borotváló por, amely az ország legregibb gyártmánya

„RASOL IDEAL“

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) ¼, ½ kg. szép kivitelű csomagolásban. 5 kg. vétel franco-franco lei 130—, kisebb mennyiségben lei 30— kgkint. Óvakodjunk az ártalmas utánzatoktól. Csak az „Ideal“ felírású valódi

Reszling József fodrász

Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

**Csecsemők, kisgyermek-
kek ideális ápolószere a**

**Höfer-féle gyermek hintőpor és Höfer-féle gyermek-
crém!**

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal:

Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.

Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

Rothmann Márton

szabókellékek és **Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz.**
rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközö



TUNGSTROLAM

A legjobb villanykörte!
Mindenütt kapható!

Flegler Gy. Cluj Müipari festő és tapétázó vállalat. :: Legmodernebb szobafestés, zománofényezés és mázolás Legújabb tapéták! Féregirtás!

GOWAG

KÖZKERESETI TÁRSASÁG
**Goldstein,
Wald és Glasner Cluj**

Str. Vladimirescu
(v. Mikos Kelemen-utca) 27. szám alatt
Telefon 519



Gőz-, fűtő-,
vizvezeték- és csatornázási berendezések
valamint műszaki cikkek
állandó nagy raktára.
Complete fürdőszobaberendezések
jutányosan kaphatók

Feketeerdői üveg
és mindennemű
porcellánárut
legolcsóbban
Telefon 586



Kerekes Ernő
áruházában vásárolhat
Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 4.
Engross! Endetail! 1484

GÁRDI és TÁRSA
fényképezési műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék,
gyermekfelvételek,
nagyítások

MEGÉRKEZTEK

**Páris
Bécs
Berlin**

legújabb divatu őszi és téli

**női modellkabátjai
és bundái**

óriási választékban a

**Diamanstein és
Moskovits**

női és férfi divatruházába

Cluj,
Calea Regele Ferdinand
25., a főpostával
szemben

Seal és biberette plüssbundák és szőr-
mézett kabátkülönlegességek legelőnyösebb
beszerzési forrása. Lloyd 1412

Krébsz J.
bőrönd és sportcikk árúgyára
CLUJ
Strada Regele Ferdinand 77.
Gyár: Str. Bucovina 4.

G Y Á R T

Utazóbőröndöt
Férfi nyári divatövet
Football-labdát
Lábszárvédőt
stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

PÉNZT
takarít meg, ha
Bata cipőt visel,
mert legtartósabb és legolcsóbb

Női egész bagaria cipő	390-től
Női félcipő	340-től
Férfi egész cipő	540-től
Fiucipő	240-től
Bársony kivágott cipők ára lei . . .	310-től

Gyári lerakat: Cluj, Főtér 9.
Eredeti gyári árak!

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL! EREDETI GYÁRI ÁRAK!
GYAPJUIPAR R.-T.
SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK. CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

BYRON STEAMSHIP COMPANY LTD. LONDON

M. Embiricos & Co.
BUCUREȘTI, STRADAPARIS No. 1.

Constanța direct New-York



A legnagyobb tengerentuli luxuszöszöskkel, amelyek Constanța kikötőből indulnak Konstantinápoly, Pireu és Palermo érintésével direct New-Yorkba.

Átszállás, vesztégzár nélkül. Az utazás tartama 16 nap. Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50%-kal olcsóbb és lejjben fizetendő.

Értesítés:
„Constantinople“ luxuszöszös érkezik november 7-én, indul november 8-án

Kajutók, jegyek fenntartása, valamint bármely információ végett forduljon központi irodánkhoz.

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

IZRAEL & Co.
szőrmeáruházában
Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca) 2

Bundák . . . 16000
Sportkabátok . 3000
Boák . . . 475
Gyermekkabátok 800

leitől
feljebb kaphatók

Nagy választék szőrmeáruházban!

NN
ÉS RÉZ-
OVÁCS-
RÓS
R

garnitúra
kül

tűzifát
egyszintén
gipszet

VEK
gvári-ut) 9.
: 11-06

fej

efestés,
ivitelben

LY
b feivi-
ban

gorát
e es tekisise
meg a

I
S. butortermek
itt szerzik be

legjobb
borotváló
az ország
gibb
ánya

EAL"
en (utóbbi a
magolásban.
isebb meny-
unk az ártal-
írásu valódi

rász
hid mellett).

gyermek-
műszereket rö
m. Telefon 315

2. sz.
ostán oszközö

nykörté
apható!

I.NACHT

SOCIETATE
IN NUME COLECTIV
CLUJ
Str. Memorandului 20.

★ Telefonok : ★ Iroda 653 ★ Raktár 654 ★

Vasuti anyagok!

Vasak, fémek,
csavarok, csőárak
stb. stb.

Távirati cím: Metalnacht



BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET

Barok, csillag és virágcsiszolással,
valamint adotti rajzok után
művészi kivitelben készít
HUNWALD, üvegcsiszoló és tükörgyára
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 3.
Hibás tükröket újra fonsoroz

Karamellák

tej-, kávé- és csokoládéizben
egyedülálló minőségben
kaphatók most mindenütt.



Ügyeljünk a *Kandia* felírásra, mely
a kiváló minőséget garantálja. Csakis ezeket vegye!

ROTTMANN KAROLY ÉS TÁRSAI R.-T

TIMIȘOARA—TEMESVÁR

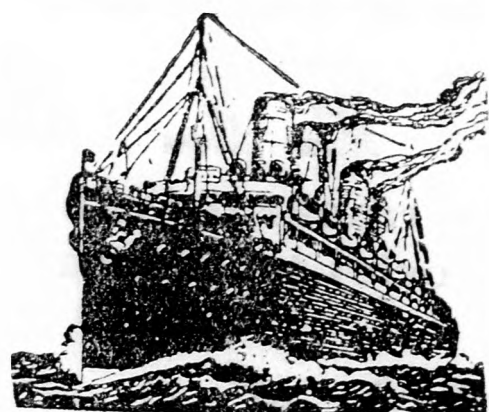
KIRALYI UDVARI SZÁLLITÓK

GYÜMÖLCSPÁLINKA TER-
MELÉS, BORNAGYKERESKE-
DÉS, SZESZSZABADRAKTÁR
SZESZDENATURÁLÓTELEP. 1364

RUM ÉS LIKÖRGYÁR
COGNAC FŐZDE

NORDDEUTSCHER-LLOYD ★ F. MISSLER

Radior 294



Bréma-
Amerika

Bréma-
Amerika

Az utazást teljesen újjáépített hajóinkkal tesszük lehetővé, melyeken a harmadosztály is elegánsan berendezett kabinokból áll 2 és 4 személy számára. Elsőrangú német konyha. — A hajókon magyarul és németül beszélnek. Díjtalan tájékoztatás!

A NORDDEUTSCHER-LLOYD nagyromániai vezérképviselője:

Bucuresti, Calea Griviței 130.

Bejárat a Pelian-utca sarkán [Bratu-szálloda alatt] és ennek fiókjai:

Oradea-Mare, Bulevardul Regele Ferdinand 7.

Telefoaszámok: 8-26, 9-88

[A hivatalos jegyirodában] Tel

Sürgőnycim: Menetjegyiroda

Ugyanott vasuti jegyek kiadása ugy a bel-, mint a külföldre.

Timisoara

„Korona Szálloda”, a vasutal szemből

Minden felvilágosítás
díjtalan

Cernăuți

Kochanovskig. 3., Botineanu-házban

OLCSÓ

árairól és szolid
kiszolgálásáról előnyösen
ismert

Szabó Jenő

női divatruházába

Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.



Teljes választékban raktárra
érkeztek:

Angol és francia
kabát és ruhaszövet
ujdonságok

Barna és szürke
Biberett-plüss

Fekete silskin-plüss

Caracül-plüss

Férfi double kabát
és öltönyszövetek nagy
választékban

Szolid szabott árak

Telefon 479 szám

Ha szép

SZÍNHÁ

A ROM
Vasárnap: Aida
Hétfő: Paraszt
Szerda: Tannha

A MAGY
Szombat délután
Szombat este: A
helyárak
Vasárnap délután
előadás n
Vasárnap este
árakkal.
Hétfő: A trón

M
Select-n
november 3-án
hat felvonásba
Főszerepben
itelet, mely be
szövege páratla

Uránia-
Orvosi hét! M
teni orvostaná
nek. Nők 18,
erős idegzetűk
meg az emhert
harminc százal
titkolódzással!

Apollo-
Tarzan bosszi
vonásban. Pár
gése. Elvezetes
Előadás

A M
Előkészít
A montekarlói
szűrés filmre

az Orth. Chevra
korhazélelmező
déséről: Kiosztó
tejmennyiség 93
Tagdíjakból 11.
bezárlása 15
ból 1260, összes
sért 4042, igazg
300, konyhai k
2226, egyenleg
november 1-én.
gondnok, Neum

Directiunea Apa

Ezennel
tulajdonosok é
már esedékess
zavartalan tol
nélkül egyenli
igazgatóság ált
bázi vízvezeték
Cluj, la

Deut

Tg.-Mura

Első Erd

Cluj
Telefon interurbat
Ékszerár
Fogászat
és forraszt
Kienle és S
Csak

KERE FIGY

Külföldi gyári
választékban fel
Hosenzengek, fe

Ha szép kabátot akar látni, nézze meg Lób, Baumzweig și Fiul vasárnapi kiállítását az „Uránia-Mozgó“-va szemben, Ferencz J.-ul

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Vasárnap: Aida.
Heti: Parasztbecstület és Bajazzók.
Szerda: Tannhäuser.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat délután: Levendula. Ifjúsági előadás.
Szombat este: A trónörökös. Ujdonság először. Premier-helyárral. Premierbérlet.
Vasárnap délután 3 órakor: Pillangó kisasszony. Opera-előadás mérsékelt helyárral.
Vasárnap este 8 órakor: A trónörökös. Premier-helyárral. Bérletszűnetben.
Heti: A trónörökös. Rendes helyárral. C bérlet.

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó (v. Egyetem-mozgó): Szombat, november 3-án: *Az erdei ház*. Romantikus dráma hat felvonásban. Henry Wood kitűnő alkotása. Feszeregben Jean Angello. Családi titok és élet, mely boldogságot rombol. A dráma mese-szerű páratlanul érdekes.

Uránia-mozgó: Szombat, november 3-án: Orvosi hét! *Nyitott szemmel*. Dr. Finger egyetemi orvostanár megváltó filmje. Csak felütköztek. Nők 18, férfiak 16 évtől felfelé. Csak az erős idegzetűek nézzék meg ezt a filmet! Mentünk meg az emberiség eddig még meg nem fertőzött harminc százalékát! Le a prudériával, le az ostoba titkolódzással!

Apoló-mozgó: Szombat, november 3-án: *Tarzan bosszúja*. Megrendítő apacsdráma hét felvonásban. Páris külvárosainak félelmetes vérkeresése. Élvezetes tengeri kalandokban bővelkedő film. Előadások kezdete délután 3 órától.

A MOZGÓSZÍNHÁZAK HIREI

Előkészületen: *Paganini* (Select-mozgó) és *A montekarlói kalandornő* (Uránia-mozgó), kolozsvári filmremekművek!

Kimutatás

az Orth. Chebra Kadisa (Jehudith vezetése alatt álló) kornázélelméző bizottság 1923. évi október havi működéséről: Kiosztott ebédek száma 1106 adag, kiosztott mennyiség 93 liter, bormennyiség 26 liter. *Bevételek:* Tapdíjakból 11.600, Templ-adományból 2780, betegek bejáratulása 150, ebédmegváltásokból 376, adományokból 1260, összesen 16.166 — lej. *Kiadások:* Ételhordárral 4042, igazg. költségre 4400, főzésre 632, segélyekre 300, konyhai kiadásokra 264, tejre 293, jutalékokra 226, egyenleg 4009, összesen 16.166 lej. Cluj, 1923 november 1-én. Mózes Elek titkár, Izrael Fülöp Ch. K. gondnok, Neumann Mórné elnök. 6467

Directiunea Apeductului No. 5152—923

Avis

Ezennel felhívjuk az érdekelt közönség (háztulajdonosok és bérlők) figyelmét, hogy az ez évi mar esedékessé vált víz és csatorna díjakat az üzem zavartalan tolytatása érdekében, minden haladék nélkül egyenlitse ki, ellenkező esetben az alolított igazgatóság által a hátralékban levő háztulajdonosok házi vízvezetéke tekintett nélkül kizáratik.

Cluj, la 26. Octombrie 1923.

Directiunea Apeductului.

Deutsch & Braun

textiláru
nagykereskedés

Tg.-Murăș, Piața R. Ferdinand 52
Telefon 273

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 18. szám
Telefon interurban 2—13 ★ Sürgöny: Javaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászat arany ★ Arany, ezüst és
és forrasztó II ★ platinabováltás!

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst
tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárusítóknak!

LANG & COMP.

termény, liszt, gabona, új és használt zsákok vétele
és eladása. Zsákkölcsönzés.

Tg.-Mureș-Marosvásárhely. Telefon 289.

Pályázat

A fogarasi izraelita hitközségnél a kántori és metszői állás zenei képesítéssel bíró kántor Schochet Ubodeg egy személyben betöltendő, ki Moil is, előnyben részesül.

Pályázni óhajtok felkéretnek, hogy szakképzettségüket, életkorukat, családtagjainak számát és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket 1923. évi november hó 15-ig alolított elnökséghez küldjék be fizetési igényeik megjelölése mellett.

Próbaelőadásra csak a meghívottak bocsátanak utiköltségeik megtérítése mellett; a megválasztottak az átköltözködési költségek is visszatérítetnek. Az állás azonnal is elfoglalható. A fizetés megegyezes tárgyát fogja képezni, melyhez szabad lakás, villanyvilágítás és évente négy öl tűzifa is hozzájár.

A fogarasi izraelita hitközség elnöksége

LANCZET M. FIAI

FÜSZER, VAS, RÖVID-
ÁRU. Sürgönycim: LAN-
CZET. Telefon interur-
ban 511. Tg.-Mures. 1445

Import Engros

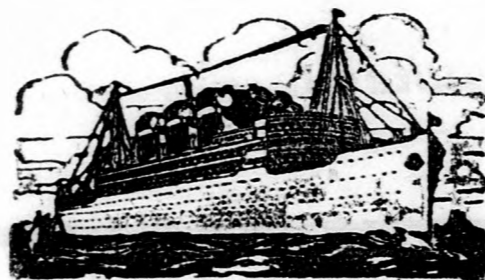
LEGUJABB NŐI PÁRISI ÉS BÉCSI MODELLKALAPOK KAPHATÓK



és ugyanarra a for-
mákra átformálhatók
Masamodok jutányos
árban részesülnek!!

FEHÉR

Cluj-Kolozsvár, Unió-utca 21. sz., (Redout)



Fabre-Line

FRANCIA HAJÓZASI TÁRSASÁG

Közvetlen vonalak — átszállás nélkül —

Constanța-Newyork

között és tranzitó Kanada felé.

A „MADONNA“ hajó indul október 8-án.

Külön hajójáratok

Constanța-Jaffa-Marseille

között.

A „BRAGA“ gőzös indul október 6-án.

Információk és jegyek kaphatók:

Fabre Line Bukarest, Pasagiul Comoedia

Felvilágosítást nyújt még: Reclama Cluj, A. Iancu 3.

Fabrică
de case de bani
Geldschrank-Fabrik
Pénzszekrénygyár



JAKABFI & CO.
TIMIȘOARA

Str. Timofei Cip.
(Battyány-utca) 3. szám
Telefon 12—68

Képviseletek Erdély
részére kerestetnek

Eladó dinamógép

galvánizáló célokra, 4 Volt, 55 Ampere,
Langbein-Pfanhauser gyártmány, majd-
nem új állapotban, jutányosan eladó.

„Metaga“ R. Glatz Jungenwaldstrasse 1. Sibiu

Emil Blaga autóraktára
Cluj

Tömör-
gumik teher-
autókra min-
den mérethben
kaphatók

Kivánatra árjegyzékkel
szolgálok

Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek,
u. m. cementtétőcserepek, betontégglák,
üreges betonblokkok, cementterazzo, gra-
nitoid, járdalapok gyártására kézi és erő-
hajtásra berendezve, formák, betoncsövek,
kutgyűrűk, lépcső és egyéb építési anya-
gok gyártására. Teljes asbestcementpala-
gyári berendezések, 1-a cementfestékek
stb. stb. raktárról azonnal szállíthatók.

MODERNA

Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen!
Mielőtt cementipari gépeket vásárol, kér-
jük raktárunk megtekintését!

Telefon 494 **15%** Telefon 494

gyarapodik vagyona,

ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház

rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihaiu Viteazul

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE

Külföldi gyári lerakatok. — Óriási nagy
választékban fehéráru, Frenchek, zephirek,
Hosenzeugok, férfi szövetek, flanelek stb.

Textil-Import

engros áruház megnyilt

Legalcsóbb bevásárlási forrás!!

Óriási nagy választékban fehéráru, Fren-
chek, zephirek, Hosenzeugok, férfiszövetek,
flanelek stb. — Külföldi gyári lerakatok.

Strada Nicolae Iorga
Oradea-Mare, (volt Zöldfa-utca) 6.

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jellegű hirdésekre azonnali felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Belvárosban eladó ház, több lakás átvehető. Cím a kiadóban. 1581

Wesztriedné kalapszalonzában

Str. Minerva (v. Schütz János-u.) eredeti modell-kalapok kaphatók.



Alakitást vállalok.

Egy temesmegyei nagy-közsegekben eladó egy emeletes ház nagy üzlethelyiségekkel. Bővebbet a kiadóban. 6403

Globus nyomda és papírkereskedés Szilágy-somlyón nov. 5-én kibővítvé ismét megnyílik. 6429

Megvételek keresek 20—25 darab ecetképző kádat,

teljesen új vagy jó állapotban levő használat. Ajánlatokat Hollós ecetgyár Deva (judetul Hunedoara) kérek.

Mérlegképes fiatalember, kereskedelmi végzettség, gabona és malomszakmában jártas, a szombat megtartásával megfelelő állást keres. Megkereséseket a fizetés megjelölésével „Dispositioképes” jellegére a kiadóhivatal továbbítja. 6466



Épületüvegezés, képkerekezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.

Engros! Endetail!

KÖTÖTT ÁRUK LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSA

HELIOS

Főtér 7.

Szvetterek, kötött ruhák, jumperek, sálak, harisnyák és keztyűk. Jumpergyapjuk minden színben

Eredeti gyári árak!

Szalámi

és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi árban és naponta frissen vágott liba és frissen szűrt libaszir kapható:

Lebovics szalámigyár

Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz. Árjegyzék és **הכשר** kívánatra ingyen

Telefon 81. **Ládagyár** Főközlöt: Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1381
Sajovics és Lebovics fakeskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernaani (volt Kajántói-ut) 1 szám

Telefon: 10—25.

Sürgőnycim: Mártonffypelz

Mártonffy Testvérek szücsök

szücsáruháza Cluj, Piața Unirii 20.

Legujabb szőrmemodellek állandóan raktáron!

Sportkabátok 2—3000 Lejtől feljebb.

Állandó szőrmekiállítás!

Mindennemű prémőrök, feldolgozott szőrméárak nagyban és kicsinyben.

Engros

Endetail



KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

HAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

”LEBEDA”

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-stb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:

paplant, matracot, párnát és mindennemű ágyneműt.

Telefon 596

Veszünk és eladunk:

lőszört, disznószört, kecskeszört, gyapjut, tollat, afric és Seegrast.

Villamos tollfosztógépinkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.

Vállalunk:

kórházi, közintézeti, szállodai felszerelések szállítását.

Telefon 515

Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.



FIGYELEM!

Benne vagyunk az

ingyen napban!
Próbálja meg szerencsáját!

Mindenki, aki november 30-ig tartó nagy alkalmi vásárunkon részt vesz,

Egy napig ingyen vásárol,

ha szükségletét a kisorsolt

ingyen napon

szerezte be. A vásár tart

November 30-ig.

Eladásra kerülnek:

Kartonok, delinek	25.50
Batistok	25.50
Flanelek	32.50
I. rendű kelengyevásznak	38.50
Gyapju szövetek (140)	110.—
Férfi harisnyák	13.50
Női téli harisnyák	15.50
Tricot ingek	79.—
Női ingek	89.—
stb. stb.	

Női és férfi szövetek, kötött gyermek és női garnitúrák, valamint az összes itt fel nem sorolható cikkek jóval a mai vételáron alul árusítatnak.

Dick Jakab és Fia

nagyáruházában Cluj, Str. Regina Maria (Deák F.-u.) 5

SZERKESZTŐSÉGVIVATAL ÉS

Cluj, Kolozsvár L. Pop (Brassay-utca)

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal Zs. N. Sz.

A kéziratok kiadásig szerkesztőségünkön át kell juttatni. Kéziratok visszajuttatásának jogát nem vállaljuk.

Cluj-Kolozsvár

A német

A zászló látható volt, az összejött pártok bekövetkezett amelynél ma a demokrácia a köztársaság ország politikai felbomlott. A Stressemann lázták ama k nélkül nem ország kormány nagyobb része törő reakciók amely az utó tan a köztárs törökszik és a a diktatúra koalíció anna jegyében jött ban lévő párt tek. A szászor azonban arra szocialisták, kancellár in mutatkoznak, sát jelentik a pártnak, a sz társaságot is voltak a szoc és mint az es alaptalanul. S követeléseket, polgári eleme tétbe. Abban amelyben Né szenvedett, m kezésnek. A a kormánybó

Most p ki következik ország zilált kancellár me nem adja át bármely irán az ország pó belső konfli hogy sikerül rávenni a ka táris német gyűlés mai ő szocialisták képviselnek, nak már az szocialistákra ban, mert a demokrácia. I listák csatló határozatához a pártból va a párt a ma rozatot, erkő helyén mara sikerrel jár hogy a párt listákat kor ugyan a pá változatlanul hogy Streser megegyezésre hogy biztosí jöndulatu p

Ahogy gyon kétsége a célját elér ismét összefo mányos lehet dig a mai k között egyér